

Begroting 2022

Inkomsten - Waar komt het geld vandaan?

Uitgaven - Waar gaat het geld naar toe?

Hoeveel betaal ik in 2022?

	2022	2021
 OZB-belasting:	€ 263,-	€ 270,-
 Rioolheffing:	€ 166,-	€ 183,-
 Afvalstoffenheffing:	€ 407,-	€ 364,-

Uitgangspunt: meerpersoonshuishouden, WOZ-waarde van € 183.000, 130m³ waterverbruik en 12 ledigingen restafval.

Begroting 2022

De begroting van 2022 is sluitend, maar de situatie blijft zorgelijk

Het is ons gelukt om voor 2022 een sluitende begroting te maken. Met andere woorden: we gaan in 2022 niet meer geld uitgeven dan er binnenkomt. Toch moeten we blijven opletten dat de financiële situatie van de gemeente niet slechter wordt. Net als u in uw huishouden kan ook de gemeente niet meer geld uitgeven dan dat er binnen komt. Het is de uitdaging om uitgaven en inkomsten in evenwicht te houden. Helemaal omdat we de komende jaren moeten werken aan grote opdrachten. Bijvoorbeeld als het gaat om duurzaamheid (energietransitie) en de woningmarkt (doorstroming). Daarnaast heeft ook de gemeente te maken met stijgende kosten, bijvoorbeeld door hogere gasprijzen en meer inwoners die zorg vragen.

De financiële positie van de gemeente is daarom nog steeds zorgelijk. Al in 2021 werd duidelijk dat de bodem van de gemeentelijke spaarpot, de algemene reserve, in zicht kwam. Deze spaarpot is een buffer voor onverwachte financiële tegenvallers. We gaan die spaarpot de komende jaren aanvullen. Om de inkomsten en uitgaven gelijk te krijgen is het helaas wel nodig om sommige belastingen te verhogen. De toeristenbelasting wordt bijvoorbeeld met € 0,30 verhoogd. Dit zal de gemeente elk jaar zo'n € 186.000 extra ten opzichte van nu opleveren.

Belangrijke onderwerpen voor 2022 en de jaren daarna

De gemeente Vaals staat middenin de Vaalser samenleving. Wij kennen u, u kent ons. Wij denken dat een zelfstandige gemeente Vaals het beste kan aansluiten bij wat u wil, wat de Vaalser samenleving nodig heeft en hoe we dat samen kunnen bereiken. Inwoners krijgen meer en meer verantwoordelijkheid en ruimte om mee te beslissen over plannen en doelen van de gemeente. Dit is ook zo vastgelegd in de strategische visie, het vergezicht voor de toekomst van de gemeente Vaals.

In het voorjaar van 2022 vinden de gemeenteraadsverkiezingen plaats. Maar dat betekent niet dat er geen ontwikkelingen meer zijn. Het gemeentebestuur heeft allerlei plannen voor de komende jaren. Op de volgende pagina's van deze publieksbegroting leest u een samenvatting van de belangrijkste onderwerpen uit de begroting van 2022. Zo krijgt u een beeld van wat de gemeente in 2022 en de jaren daarna wil bereiken en hoe we dat willen doen. Dat zijn natuurlijk niet alle onderwerpen die we belangrijk vinden, daarvoor moet u toch echt de hele begroting lezen. De hele begroting 2022 kunt u bekijken op: www.vaals.nl/begroting.

Begroting 2022

**gemeente
vaals**

Mens & Voorzieningen

Wie de jeugd heeft, heeft de toekomst

Steeds meer jonge inwoners hebben jeugdhulp nodig en daardoor stijgen de kosten. Onder andere COVID-19 was afgelopen jaar van invloed op deze oplopende cijfers. Natuurlijk willen we het liefst voorkomen dat onze jonge inwoners ondersteuning nodig hebben, maar dat lukt niet altijd. Vanwege de stijgende kosten krijgen we extra geld van de Rijksoverheid. Met dat geld proberen we nog meer om vanuit de jongere en zijn omgeving te kijken wat nodig is. Daarbij kijken we ook of andere oplossingen dan jeugdhulp mogelijk zijn. En als iemand toch jeugdhulp nodig heeft, zetten we in op de meest passende vorm. Daarvoor is het belangrijk dat we samen met de jongere goed inschatten wat nodig is. We gebruiken het extra geld ook om die inschatting professioneel en snel te kunnen maken en om passende oplossingen te kunnen bieden vanuit de samenleving.

Zorg voor elkaar

Vrijwillige inzet van onze inwoners is belangrijk om ervoor te zorgen dat mede-inwoners zo lang mogelijk voor zichzelf kunnen zorgen en mee kunnen blijven doen in de samenleving. Voor elkaar zorgen komt nooit in de plaats van professionele zorg, maar kan wel helpen om die dure zorg nog een tijdje buiten de deur te houden. Voor elkaar zorgen betekent ook dat we elkaar beter leren kennen, meer samen (gaan) doen en elkaar een steuntje in de rug kunnen geven als we dat nodig hebben. Dat zorgt voor meer zelfstandigheid, gezondheid en welzijn. We praten met verenigingen om te horen hoe we hen kunnen helpen om hun vrijwilligers beter te ondersteunen. Ook moedigen we vrijwillige inzet tussen inwoners aan via het platform WeHelpen en gaat Vaals Helpt meer diensten aanbieden.

Samen eenzaamheid doorbreken

In de gemeente Vaals voelt 48% van de 18-plussers zich eenzaam en bijna 14% voelt zich zeer eenzaam. Iemand kan zich eenzaam voelen omdat diegene een te klein netwerk heeft om samen dingen te doen. Maar ook iemand die dat netwerk wel heeft kan zich eenzaam voelen, omdat diegene gevoelens of emoties niet kwijt kan bij anderen. Eenzaamheid heeft serieuze gevolgen voor de gezondheid en het meedoen in de maatschappij. In het voorjaar van 2021 zijn we aangesloten bij het landelijke actieprogramma Eén tegen eenzaamheid. De afgelopen tijd zijn we begonnen om lokaal en regionaal samen te werken om inwoners over eenzaamheid te informeren, te helpen met het herkennen ervan en samen ideeën bedenken om eenzaamheid te doorbreken.

Huiswerk te doen

Kinderen die achterlopen met leren moeten we helpen om die achterstand in te lopen. Een leerachterstand uit de kindertijd is later namelijk lastig in te halen. En dat kan dan bijvoorbeeld weer invloed hebben op hoe goed iemand later voor zichzelf kan zorgen. Daarom zetten we alles op alles om achterstanden te voorkomen. Extra hulp is nodig op school en thuis, zodat kinderen hun talenten kunnen benutten. We krijgen daar extra geld voor vanuit de Rijksoverheid. We gebruiken dat geld om samen met allerlei betrokken partijen de kinderen te helpen om zichzelf te ontwikkelen en te ontdekken waar ze goed in zijn. Daarmee willen we kinderen helpen om hun leerachterstand in te lopen en gelijke kansen voor alle kinderen vergroten.

Begroting 2022

Wonen & Verkeer

**gemeente
vaals**

Bouwen aan de toekomst

De komende jaren worden op verschillende plekken nieuwe woningen gebouwd. Zo zijn er in Vaals bouwplannen op het terrein van het voormalige Esso-tankstation, in het Von Clermontpark en op Pastoerswei (Lindenstraat). Ook in het Selzerbeekgebied en op het voormalig Hekkert-terrein zijn er nog bouwplannen en in woningen van het bouwproject Vijlen Zuid-Oost (fase 3) is veel interesse. Bij al die projecten worden verschillende soorten woningen gebouwd: voor starters, jongeren, ouderen en studenten. Huur en koop in verschillende prijsklassen. Bouwprojecten kosten veel tijd. Niet alleen vanwege het uitwerken van de plannen, maar ook door wettelijke procedures die gevolgd moeten worden. In 2022 is daarom waarschijnlijk nog niet veel van de bouwprojecten te zien, maar in 2023 en 2024 des te meer.

Met de stroom mee

De bovengenoemde bouwprojecten moeten zorgen voor doorstroming op de woningmarkt. Het is namelijk mogelijk dat mensen in een bepaalde levensfase komen en het huis waarin ze wonen qua leefkwaliteit en/of qua prijs niet meer bij hun situatie past. De huurprijs staat dan bijvoorbeeld niet meer in verhouding tot het inkomen of het type woning past niet meer bij de gezinssituatie (te groot/te klein). In dat soort gevallen spreken we van 'scheefgroei' op de woningmarkt. Door nieuwbouw kunnen die mensen doorstromen en komen hun woningen vrij voor andere doelgroepen. Met de woningen die vrijkomen willen we vooral jongeren, jonge gezinnen en starters uit onze gemeente behouden en van buitenaf naar onze gemeente trekken. Dat zorgt niet alleen voor een gezonde woningmarkt, maar deze doelgroep brengt ook levendigheid en nieuwe energie in een bestaande gemeenschap.

Over wegen

In 2022 gaan we de openbare ruimte verder verbeteren. Dat doen we bijvoorbeeld door met u als inwoner in gesprek te gaan en te blijven. Want u als bewoner weet precies wat in uw buurt niet goed gaat en wat beter kan. We horen dus graag uw ideeën en opmerkingen. Daarnaast willen we extra aandacht besteden aan het afhandelen van klachten en meldingen over de openbare ruimte. Ook werken we in 2022 aan betere wegen, komt er een plan voor de openbare verlichting en is verkeersveiligheid een aandachtspunt. In Vijlen wordt de Sint Martinusstraat onder handen genomen en wordt gekeken hoe de verkeersveiligheid van de Vijlenberg/Mamelisserweg verbeterd kan worden. Met name voor dat laatste moeten mogelijk wat (financiële) drempels overwonnen worden.

Niet te warm, niet te koud

We moeten het niet te warm krijgen, maar ook niet te koud. Om het niet te warm te krijgen (hittestress) is meer groen, minder steen en een betere verspreiding van water nodig. Daarvoor moeten we allemaal ons gedrag veranderen en dat gaan we aanmoedigen. Om het niet te koud te krijgen (transitievisie warmte) is het belangrijk om te isoleren en duurzame energie op te wekken. Uiterlijk begin 2022 krijgt de gemeenteraad voorstellen over hoe we zoveel mogelijk energie uit zon op daken kunnen halen. In de Regionale Energie Strategie 1.0 staat namelijk dat we ons daar in deze regio op gaan concentreren. Verder zijn er steeds meer elektrische auto's, waardoor meer laadpalen nodig zijn. In 2022 gaan we op zoek naar plekken waar we het beste nieuwe laadpalen neer kunnen zetten.

Begroting 2022

**gemeente
vaals**

Werk & Economie

Wordt de commerciële plint op het KJP gevuld?

Het vullen van de commerciële plint (de winkelruimtes) op het Koningin Julianaplein is in 2021 dichterbij gekomen. De ruimtes hebben sinds dit jaar namelijk een nieuwe eigenaar. Deze nieuwe eigenaar heeft gevraagd om een aantal zaken in de plannen aan te kunnen passen, zoals de regels voor de terrassen en het parkeren. Ook is gevraagd om meer ruimte voor horeca te kunnen gebruiken dan volgens het bestemmingsplan is toegestaan. Daar moet de gemeente besluiten over nemen. Op basis van de besluiten kunnen de plannen ook echt van start gaan.

Verantwoord omgaan met toerisme

We gaan in 2022 aan de slag met een nieuw beleid voor toerisme en economie. Dat beleid maken we met de informatie die afgelopen tijd is opgehaald bij projecten als de Omgevingswet, Verantwoord op Weg en de Visie Vrijtijdseconomie Zuid-Limburg. Het landschap staat centraal en we kijken naar een goed evenwicht tussen leefbaarheid en economisch belang. Het project Verantwoord op Weg, dat de verkeersoverlast in het Heuvelland moet verminderen, speelt hierin een belangrijke rol. Daarvoor worden op dit moment proefprojecten gedaan. Een voorbeeld van zo'n proef het is het afsluiten van de Epenerbaan voor motoren in het weekend. Begin 2022 worden de proeven beoordeeld en bekijken we welke proeven we nog meer kunnen uitvoeren.

Meer mensen in Participatiewet en bijstand door COVID-19

Iedereen die kan werken maar het op de arbeidsmarkt niet redt zonder ondersteuning, valt onder de Participatiewet. De wet moet ervoor zorgen dat meer mensen werk vinden, ook met een arbeidsbeperking. We hadden een dalende lijn te pakken in het aantal inwoners dat gebruik maakt van de Participatiewet. Door de COVID-19-crisis zijn dat er helaas weer meer geworden. Ook zijn meer mensen door de COVID-19-crisis werkloos geworden. Deze mensen ontvangen nu nog een WW-uitkering, maar zullen uiteindelijk bijstand aanvragen als ze geen andere baan hebben gevonden. Dit is een landelijk probleem en we krijgen daarom tijdelijk extra geld van de Rijksoverheid om mensen zoveel mogelijk van werk naar werk te helpen.

Armoede aanpakken en voorkomen

We pakken armoede aan op verschillende manieren en vanuit verschillende kanten. Met minimaregelingen en andere (financiële) hulp helpen we inwoners om de gevolgen van armoede snel en gemakkelijk te verlichten. De mogelijkheden die er allemaal zijn, zijn nog niet bij alle inwoners bekend. We gaan daar extra aandacht aan besteden. Daarnaast willen we (het risico op) armoede eerder signaleren door vanuit het gemeentelijk team WijVaals altijd te vragen naar de financiële situatie en meteen actie te ondernemen als dat nodig is. En tenslotte werken we aan de oorzaken van armoede. Dit vraagt een lange adem en samenwerking op verschillende terreinen zoals gezondheid, onderwijs, werk, participatie (het meedoen in de samenleving) met verschillende partners.

Begroting 2022

Bestuur & Dienstverlening

Ontwikkelingsfonds voor betere kwaliteit van leven voor inwoners

Als gemeente staan we voor een aantal grote uitdagingen en stellen we onszelf doelen. Dat zijn uitdagingen en doelen die over meerdere beleidsterreinen gaan, die niet in één hokje te plaatsen zijn. Een aantal daarvan zijn al eerder in deze publieksbegroting benoemd. Denk aan het verminderen van armoede, het zorgen voor een woningaanbod dat in evenwicht is en een hogere kwaliteit van de openbare ruimte. Deze uitdagingen sluiten aan bij de doelen die we in de visie Vaals Verbind(t) hebben benoemd. We willen daarmee sociaal-maatschappelijke achterstanden wegwerken en zorgen voor een betere kwaliteit van leven voor u als inwoner.

Dat doen we bijvoorbeeld door als gemeente samen met Krijtland Wonen te bekijken hoe we kunnen ingrijpen bij zogenaamde slechte woningen. Met een sterk verhaal én door gemeentelijk geld beschikbaar te stellen kunnen we samen met andere partijen die kwaliteitsslag voor de inwoners maken. Rotterdam-Zuid en Parkstad zijn daarvan goede voorbeelden. Voor elke euro die deze gemeenten inleggen weten ze meerdere euro's bij andere partijen (zoals de Europese Unie, het Rijk of maatschappelijke partijen) binnen te halen. Als er in de gemeente Vaals kansen zijn om projecten te starten die passen bij de uitdagingen die we hier hebben, moet er geld beschikbaar zijn. Voorstel in de begroting is daarom om te starten met een ontwikkelingsfonds en daar ieder jaar € 250.000 in te storten.

Twee nieuwe wetten om informatie van de overheid makkelijker te vinden

De Wet open overheid (Woo) gaat de Wet openbaarheid van bestuur (Wob) vervangen. De voorbereidingen voor de nieuwe wet lopen al sinds 2012. Het uitgangspunt van de Woo is dat alle informatie (zonder persoonsgegevens) openbaar gemaakt wordt. Die informatie moet makkelijk te vinden zijn voor inwoners. De verwachte invoering van de Woo is het eerste kwartaal van 2022.

Naast de Woo geldt vanaf 1 juli 2022 het tweede deel van de Wet elektronische publicaties (Wep). Het doel van de Wep is dat alle informatie op één centrale plaats te vinden is voor inwoners. Vanaf 1 juli 2022 moeten alle geldende beleidsregels en lokale regelgeving (ook bestemmingsplannen) gepubliceerd zijn op www.overheid.nl. Alles wat daar niet op gepubliceerd wordt, is volgens de wet niet geldig. Ook de terinzagelegging moet vanaf 1 juli 2022 via die website plaatsvinden.

Kortom, er wordt gewerkt aan beter bereikbare overheidsinformatie. De voorbereiding van de invoering van beide wetten gebeurt in samenwerking met de gemeenten Gulpen-Wittem en Eijsden-Margaten (samen de Lijn 50-gemeenten).